

6× s hygienikem o vánočních trzích

Jana Loosová, ředitelka KHS LK

Adventní trhy jsou místem vánočních setkání, vánočních kulturních vystoupení, vánočních nákupů i inspirace. Atmosféru dotváří nejen zvuk vánočních písní a vůně jehličí, ale také vůně svařeného vína a chuť různých pokrmů nejen vánočních.

1. Co udělat proto, abychom si z vánočního trhu nepřinesli nežádoucí onemocnění?

To je poměrně široká otázka. Základem je určitě dostatečně teplé oblečení zejména obuv. Adventní trhy nejsou zrovna místem nadměrného pohybu, většinu času zde strávíme spíše postáváním a konverzováním či nasloucháním. I obyčejné nachlazení je z hlediska vánoční pohody nechtěné.

Zpravidla v souvislosti s trhy mluvíme o tom, jak si vybrat bezpečný stánek s občerstvením. V současné situaci, kdy se na mnoha místech v České republice hojně vyskytuje žloutenka typu A, začala bych tentokrát u nás samotných. O mytí rukou toho už bylo řečeno mnoho, všichni už jsme zvyklí mýt si ruce před jídlem doma, ve školní jídelně i v restauraci. Co ale na ulici? Mějme proto s sebou na trhy dezinfekční gel na ruce, nejlépe na alkoholové bázi, virucidní. Při jeho nákupu se proto zaměřme na produkty, které uvádějí účinnost proti virům a ideálně obsahují vysoké procento alkoholu. Aplikujme ho před jídlem, tedy poté co uklidíme platební pomůcky, ať už jde o peníze či o mobilní telefon. Pak už nic nebrání tomu, bezpečně si vychutnat např. skořicové trdlo, které nejčastěji konzumujeme za použití rukou.

2. Jak dodržovat respirační etiketu na trzích?

Základem je jako vždy zůstat doma pokud mi není dobře. Adventní trhy mají výhodu, že trvají 4 týdny a je možné bez újmy na prožitku návštěvu odsunout. Ve vlastním zájmu se vyplatí dodržovat přiměřené odstupy od ostatních, pokud vidím, že někdo kašle nebo kýchá. Zakrývat si ústa a nos kapesníkem při kašlání a kýchání, popř. činit tak do rukávu je základním hygienickým návykem. Časté mytí rukou v tomto případě nahrazuje používání dezinfekčního gelu. Další možností, jak eliminovat možnost nákazy akutní respirační infekcí je zvolit k návštěvě méně exponovanou dobu s menším počtem návštěvníků. Očkování proti chřipce nebo covid-19 může být vhodnou prevencí.

3. Jak má správně vypadat stánek, který nabízí pokrmy?

Aby zákazník dostal zdravotně nezávadný pokrm je potřeba dbát správných zásad přípravy pokrmů zejména pokud jde o skladování a křížení činností. Potraviny musí být skladované dle pokynů výrobce uvedených na etiketě, pokud jde o teplotu, musí být dodržovány datumy spotřeby a minimální trvanlivosti. Rozpracované polotovary musí být označeny datem jejich výroby. Potraviny musí být chráněny před kontaminací, povětrnostními vlivy i škůdci. Na malé ploše stánku může být problémem zejména zajištění dostatečného počtu manipulačních ploch vzhledem k rozsahu nabízeného sortimentu. Teplé pokrmy musí být udržovány při teplotě + 60 °C.

Každý stánek by měl mít přístup k pitné vodě. V zimním období se bude jednat spíše o variantu barelu s výtokovým kohoutem pro mytí rukou personálu. Od dob covidu-19 se stalo zvykem, že u stánků jsou k dispozici dezinfekční přípravky jak pro personál, tak pro zákazníky.

Pokud se týká stánků s občerstvením, vyhledávejme stánky s čistým pracovním prostředím, kde personál používá ochranné pomůcky, má čisté pracovní oblečení a jídlo podává hygienicky bez přímého kontaktu rukou ideálně v obalech, na táccích nebo v kelímcích.

Na území Libereckého kraje se u stánkového prodeje s pokrmy setkáváme v posledních letech s minimem prohrěšků.

4. Jak je to s obaly, do kterých pokrmy a nápoje u stánku dostáváme?

Od 1.10.2022 je zakázané používání jednorázového plastového nádobí ve stravovacích zařízeních, a to z důvodu omezení dopadu plastových výrobků na životní prostředí. Je nahrazeno opakovatelně použitelnými příborovými sadami z polypropylenu, nádoby na potraviny jsou vyrobené z extrudovaného polystyrenu, používají se opakovaně použitelné kelímky. V případě adventních trhů se již mnoho let setkáváme s adventními hrnečky. Používají se dřevěná míchátko a dřevěné vidličky a nože.

5. Na adventních trzích se často setkáváme přímo s výrobci mj. keramiky, kosmetiky, hraček i oblečení. Na co si při nákupu dát pozor?

V rámci různých akcí, jejichž součástí je stánkový prodej se zaměřujeme při našich kontrolách na kosmetické přípravky, výrobky pro děti do 3 let a předměty určenými pro styk s potravinami, tzn. keramiku či dřevěné nádoby či náčiní. Kontrolujeme zejména správnost a úplnost příslušné dokumentace a značení. Nezbytným legislativním požadavkem je uvedení nesmazatelných a čitelných údajů na obale. Jedná se zejména o jméno nebo název a adresu odpovědné osoby. V případě dovážených kosmetických přípravků musí být uvedena též země původu. Na obalu musíme najít datum minimální trvanlivosti ve správném tvaru, uvedení hmotnosti v době balení, číslo šarže, seznam přísad v sestupném pořadí případně zvláštní upozornění týkající se použití. Na kosmetických přípravcích nejsou uváděna žádná zdravotní tvrzení.

6. V čem spočívá klamání spotřebitele? Mohu si jako zákazník v případě neoznačeného výrobku vyžádat nějaké dokumenty? Jaké?

V případě trhů se nejčastěji jedná o situaci, kdy jsou výrobky nabízeny jako dekorativní předměty, což z hlediska jejich povahy nelze. Setkáváme se s tím u mýdel, kdy mýdlo je podle definice o kosmetice kosmetickým přípravkem a nelze ho nabízet jinak. Dalším příkladem jsou keramické hrnky či misky, které jsou svým vzhledem zjevně určeny k tomu, aby přicházely do styku s potravinami.

To, že je prodejce nabízí jako dekorativní předměty značí to, že výrobky pravděpodobně nemají potřebné atesty, které samozřejmě představují finanční náklady. Ty se pak musí odrazit v ceně výrobku.

Přejeme všem příjemné zážitky z adventních trhů, ať už je navštívíme kdekoliv.

V Liberci 28. 11. 2025